

کد ۳-۴: نگرش ها و ارزش های مطلوب

مقدمه

در این بخش ۳۵ گزارش تحقیقاتی ارائه شده است. این تعداد را می توان بصورت زیر دسته بندی کرد:

۱. ارزش ها، نظام ارزشی (۴)، سلسله مراتب ارزش ها (مختاری ۱۳۸۴) نظام ارزشی (خاشعی ۱۳۸۲)، ارزش ها و نگرش ها (قهرمانی ۱۳۸۳)، فعالیت های فرهنگی (آزاده ۱۳۸۴).
۲. نگرش و باور (۶)، ازدواج (مرزیدی ۱۳۸۳)، مشاوره در مدرسه (مروی ۱۳۸۴)، مطالعه غیر درسی (یارعلی ۱۳۸۴)، خود کارآمدی (کندری ۱۳۸۱)، ورزش (وفایی، ۱۳۸۰)، باورهای انگیزشی با راهبردهای یادگیری (محقق زاده ۸۵)، بهداشت (حیدری ۸۳).
۳. گرایش ها (۳)، نماز (طوقی و کاظمی ۸۴)، جهت گیری مذهبی و تحول اخلاقی (پرتو، ۱۳۸۰)، فعالیت های فرهنگی (پیری ۱۳۸۴).
۴. نوع ارزش ها (۱۱)، دین مداری (عنایتی و شفیعی، ۱۳۸۴)، خودکردانی (حیدری ۱۳۸۴)، عزت نفس (میرزا حسینی ۱۳۷۷، جاوید ۱۳۸۵، نوروزی و احمدی ۱۳۸۳، زینی وند ۱۳۸۴، آقا باقری ۱۳۸۳، معروفی ۱۳۸۱) هویت ملی (اکبری و عزیزی ۱۳۸۳)، هویت قومی (حمیدیان ۱۳۸۵)، شکل گیری هویت (رزقی ۱۳۸۳).
۵. ضد ارزش ها و ناهنجاریها (۸)، نا همسویی خانه و مدرسه (کاشانی ۱۳۸۱)، مسایل اجتماعی (عمید ۱۳۸۰)، ناهنجاریهای اجتماعی (حیدری- بی تا، باقری ۱۳۸۳)، ناهنجاری های رفتاری (نوروزی، ۱۳۸۴)، انحرافات اجتماعی (سلطانیان ۱۳۸۳)، قانون گریزی (پور نجف ۱۳۸۳)، رفتار پرخطر (بخشایی ۱۳۸۴).
۶. نیازهای فرهنگی اجتماعی (قاسم زاده مقدم ۱۳۸۴)، هدفها (هاشمی، بی تا).
در ادامه نتایج اساسی این پژوهش ها فهرست شده است.

جدول ۱-۳-۴: نتایج اساسی تحقیقات گزارشی مربوط به نگرش ها و ارزش های مطلوب

متغیر اصلی	متغیر مرتبط	مخاطب و دوره	نتایج
نیازها	آموزشی، فرهنگی و اجتماعی	دانش آموزان برگزیده جشنواره خوارزمی	نیاز در بعد خانواده، اجتماعی و آموزشی و فرهنگی دسته بندی شده است. در بعد خانواده نیاز به تشویق برای شرکت در المپیاد، در بعد اجتماعی، نیاز به فراهم کردن شغل مناسب توسط دولت در بعد آموزش فرهنگی حذف کنکور از اولویت هاست.
هنجارهای تحذیری و تجویزی	نا همسویی خانه و مدرسه	دانش آموزان دبیرستان	اکثریت دانش آموزان با مدرسه در امور اخلاقی نا همسویی دارند. اکثریت دانش آموزان نا همسویی سیاسی با مدرسه دارند.
نظام ارزشی	بررسی سلسله مراتب	دانش آموزان متوسطه	۱- درستی ۲- حفظ نظم ۳- دوستی بین مردم ۴- مبارزه با جرم ۵- مبارزه با فقر ۶- تحصیل ۷- حق اظهار نظر در جامعه ۸- تقویت بنیه دفاعی کشور ۹- ثروت ۱۰- زیبا سازی شهر
	بررسی	دانش آموزان دوره متوسطه	ارزش های هنری، اجتماعی، مذهبی، نظری، سیاسی و اقتصادی.
گرایش	نماز بررسی علل	دانش آموزان متوسطه	گرایش مذهبی والدین بر گرایش مذهبی شاگردان تاثیر دارد. عملکرد تلویزیون و عملکرد مدیریت مدرسه در ارتباط با نماز بر گرایش شاگردان تاثیر دارد.
جهت گیری	مذهبی و تحولات اخلاقی	دانش آموزان راهنمایی و متوسطه	دانش آموزان راهنمایی از جهت گیری مذهبی درونی بالاتر برخوردار هستند. در زمینه تحول اخلاقی تفاوت بین دو گروه معنی دار نیست.
دین مداری	کارمدی در جذب دانش آموزان به باورهای دینی	دانش آموزان	بین عوامل خانوادگی، اجتماعی و سیاسی و میزان کار آمدی دین مداری در جهت جذب جوانان به باورهای دینی رابطه وجود دارد.
ارزش ها و نگرشها	بررسی و شناخت عوامل موثر	دانش آموزان متوسطه	ارزش های اجتماعی در دوره متوسطه در عمل به هنجارهای اجتماعی توسط دانش آموزان تاثیر دارد.
	به فعالیت های فرهنگی تعیین عوامل موثر	دانش آموزان دوره راهنمایی	برگزاری مسابقات، جلسات، فعالیت ها، امکانات و تجهیزات با گرایش دانش آموزان رابطه وجود دارد.
فعالیت های فرهنگی	تاثیر بر نظام ارزشی	دانش آموزان پسر متوسطه	بین دانش آموزان در دو گروه مورد بررسی در زمینه احترام به بزرگسالان و نظم و انضباط تفاوت معنی داری وجود دارد، ارزش های دو گروه متاثر از وضعیت اجتماعی و فرهنگی است.
نگرش	ازدواج	دانش آموزان متوسطه	نگرشی مثبت است و تفاوتی از این لحاظ بین دو گروه وجود ندارد.
نگرش	مشاوره در مدرسه	دانش آموزان متوسطه	از نظر شناختی، عاطفی و عملکردی مثبت می باشد.
تطبیق	آگاهی، نگرش و رفتار در زمینه بهداشت مدارس	مدارس فاقد مربی و دارای مربی	مربی بر آگاهی نگرش و رفتار دانش آموزان اثر جدی دارد و این اثر در مقایسه مدارس فاقد مربی و مدارس دارای مربی معنی دار است.
نگرش	مطالعه غیر درسی	دانش آموزان	نگرش دانش آموزان در مورد مطالعه غیر درسی مثبت و مطلوب نیست.
باور	خود کارآمدی	دانش آموزان	دانش آموزان علوم انسانی در متغیر خود کارآمدی نسبت به دانش آموزان

		متوسطه	ریاضی، فیزیک، علوم تجربی و فنی و حرفه ای در سطح پایین تری قرار دارند، از نظر هوش هیجانی نیز همین وضعیت وجود دارد.
نگرش	ورزش مقایسه دانش آموزان با والدین	دانش آموزان راهنمایی و متوسطه	تحصیلات پدر و مادر در نگرش آنها به ورزش تاثیر دارد. رابطه بین نحوه نگرش کل دانش آموزان و والدین آنها در خصوص ورزش معنی دار است.
هدف ها	هدف های پیشرفت و هدف های اجتماعی با اجتناب از کمک طلبی	دانش آموزان دبیرستان	بخش کوچکی از هدف های پیشرفت فردی با اجتناب از کمک طلبی رابطه دارد. هر دو هدف اجتماعی صمیمیت جویی اجتماعی، پایگاه اقتصادی با اجتناب از کمک طلبی رابطه دارد.
باورها	رابطه باور با نگرش با راهبردهای یادگیری	دانش آموزان متوسطه	بین باورهای انگیزشی و شادکامی دانش آموزان رابطه معنی داری وجود دارد. بین راهبردهای یادگیری خود تنظیمی و شادکامی رابطه منفی و بین باورهای انگیزشی و راهبردهای خود تنظیمی رابطه مثبت وجود دارد.
خود گردانی	بررسی رابطه با عملکرد خانواده	دانش آموزان	همه ابعاد عملکرد خانواده به جز سبک مستبد گسستگی و بهم تنیدگی، سایر ابعاد با خود تنظیمی رابطه دارد.
عزت نفس	مقایسه	دانش آموزان دبیرستانی نمونه و دولتی و غیر انتفاعی	میزان عزت نفس دانش آموزان مدارس نمونه مردمی از دانش آموزان مدارس دولتی بیشتر است. میزان عزت نفس دانش آموزان مدارس غیر انتفاعی نیز از مدارس دولتی بیشتر است.
بهداشت روانی و عزت نفس	تهدیدات	دانش آموزان متوسطه	بهداشت روانی دانش آموزان گروه مورد بررسی به طور جدی از سوی عوامل مختلفی مورد تهدید است.
عزت نفس	مشارکت جویی	دانش آموزان متوسطه	بین عزت نفس و مشارکت جویی رابطه ضعیفی وجود دارد.
عزت نفس	حمایت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی	دانش آموزان دبیرستان	بین حمایت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد. رابطه عزت نفس با حمایت اجتماعی و پیشرفت تحصیلی معنی دار نیست.
عزت نفس	راه های تقویت	دانش آموزان متوسطه	بین عزت نفس، رشته تحصیلی، مدرک تحصیلی، شغل والدین، درآمد خانواده، وضعیت جسمی رابطه وجود ندارد. موفقیت تحصیلی و فعالیت های ورزشی با عزت نفس رابطه دارد.
عزت نفس	مشارکت در فعالیت های اجتماعی و فرهنگی	دانش آموزان متوسطه	بین عزت نفس و مشارکت در فعالیت ها فرهنگی اجتماعی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.
مسایل اجتماعی	بررسی	دانش آموزان دبیرستانی	بیگانگی، استفاده از وسایل ارتباط جمعی غیر مجاز و دوگانگی ارزشی خانه و مدرسه از جمله مسایل دانش آموزان اکنون است.
ناهنجاریهای اجتماعی	پیشرفت تحصیلی	دانش آموزان راهنمایی	تغییر میزان متغیرهای پیشرفت تحصیلی با هنجارهای اجتماعی رابطه معنی داری ندارد.
ناهنجاریهای رفتاری	فراوانی و تنوع	دانش آموزان ابتدائی و راهنمایی	حدود ۲۰٪ دانش آموزان ابتدائی و راهنمایی دچار ناهنجاری هستند. وضعیت اقتصادی خانواده با طلاق مادر وجود زن دوم پدر و جدایی در از خانواده از دلایل عمده ناهنجاریها هستند.
ناهنجاریهای اجتماعی	میزان و علل	دانش آموزان راهنمایی	میزان کج روی درون مدرسه ای در بین دانش آموزان راهنمایی در حد زیاد شیوع دارد.
انحراف اجتماعی	بررسی و مقایسه	دانش آموزان ورزشکار و غیر	در بیشتر عوامل دانش آموزان ورزشکار از انحراف کمتری نسبت به سایرین برخوردار بودند.

	ورزشکار		
قانون‌گریزی	عوامل موثر	دانش آموزان متوسطه	ساختار نا بسامان خانواده، ضعف پیوستگی به مدرسه و خانواده، ضعف نظارت و کنترل خانواده و مدرسه، عدم مطلوبیت فضای آموزشی و ... با قانون‌گریزی رابطه دارد.
رفتار پرخطر	بررسی عوامل مرتبط	دانش آموزان متوسطه	۴۰/۹٪ حداقل یکبار از مدرسه فرار کرده‌اند. رفتارهای پرخطر دیگری نظیر ترک منزل از شب بدون اطلاع والدین، عدم استفاده از کمربند ایمنی، ... ذکر شده است.
هویت ملی	بحران هویت	دانش آموزان دبیرستانی	هویت ملی گروه مورد بررسی در حد متوسط ارزیابی شده است. چهار بعد دینی، تاریخی اجتماعی و جغرافیایی بیشترین تأکید سیاسی و قومی کمترین تأکید شده است.
شکل‌گیری هویت	انسجام و انعطاف پذیر خانواده	جوانان	انسجام و انعطاف‌پذیری خانواده به گونه‌ای معنی‌دار شکل‌گیری هویت را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
هویت قومی	مشارکت مدنی	----	اشتراکات فرهنگی و ارتباطات در شکل‌گیری هویت قوی بوده و احساس نا برابری هیچگونه تأثیری نداشته است. هویت قوی تغییرات مشارکت مدنی را توضیح نمی‌دهد.

جدول ۲-۳-۴: فهرست تحقیقات گزارش شده در زمینه نگرش‌ها و ارزش‌های مطلوب

ردیف	عنوان	سال	پژوهشگر	محل پژوهش	ناظر راهنما	نوع پژوهش	کد ارجاع
۴-۳-۱	بررسی نیازهای آموزشی، فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموزان برگزیده استان خراسان	۸۴	مرضیه قاسم زاده مقدم	خراسان	احمد ابو ترابیان	طرح	---
۴-۳-۲	ناهمسویی هنجارهای تحذیری و تجویزی خانه و مدرسه دانش‌آموزان سال سوم متوسطه و چگونگی نا همسویی آنها با مدرسه در منطقه ۱۹ گانه تهران	۸۱	دکتر مجید کاشانی	آب تهران	سید رضا نقیب سادات	طرح	۱۴
۴-۳-۳	بررسی سلسله مراتب نظام ارزشی دانش‌آموزان دوره متوسطه	۸۴	احمد مختاری	اصفهان	فاطمه بهرام	طرح	---
۴-۳-۴	بررسی علل مرتبط با گرایش جوانان به نماز از دیدگاه دانش‌آموزان متوسطه دختر و پسر استان یزد	۸۴	معصومه طوقی قدیق کاظمی	یزد	علی محمد فرجیلان	طرح	----
۴-۳-۵	جهت‌گیری مذهبی و تحول قضاوت اخلاقی در دانش‌آموزان دوره راهنمایی و متوسطه	۸۰	سلیم پرتوعین الدین	---	پریرخ دادستان	طرح	---
۴-۳-۶	بررسی میزان کارآمدی دین‌مداری در جذب دانش‌آموزان با باورهای دینی	۸۴	کاظم عباسی معصومه شفیعی	آذر غربی	محمد عباسزاده	طرح	---
۴-۳-۷	بررسی و شناخت ارزش‌ها و نگرش‌های دانش‌آموزان متوسطه و عوامل موثر بر آن	۸۲-۸۳	محمد قهرمانی افشار	آذر غربی	دکتر مرضیه عارفی	طرح	---
۴-۳-۸	تعیین عوامل موثر در گرایش دانش‌آموزان دوره راهنمایی	۸۴	موسی	آذر غربی	دکتر علی	طرح	---

		مصطفایی		پیری		به فعالیت های فرهنگی و هنری	
۴-۳-۹	بررسی تفاوت های فرهنگی دانش آموزان پسر مدارس متوسطه شاهرود و سمنان و تاثیر آن بر نظام های ارزشی آن در سال تحصیلی ۸۳-۸۴	۸۴	حسین آزاده	شاهرود و سمنان	دکتر حمید کریم زاده	پایان نامه	---
۴-۳-۱۰	بررسی نگرش دانش آموزان سال سوم متوسطه شهرهای زاهدان و زابل نسبت به ازدواج	۸۳	افسانه مرزید	زاهدان	دکتر یحیی کاظمی	طرح	---
۴-۳-۱۱	بررسی نگرش دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان گلپایگان نسبت به مشوره در مدرسه در سال تحصیلی ۸۳-۸۴	۸۴	مهدی مروی	اصفهان	احمد عباسی	طرح	---
۴-۳-۱۲	بررسی تطبیقی آگاهی ها، نگرش در رفتار دانش آموزان در زمینه بهداشت در مدارس دارا و فاقد مربی بهداشت در سطح شهرمشهد	۸۳	مجید حیدری چروده	مشهد	رضا ارقامی	طرح	---
۴-۳-۱۳	بررسی نگرش دانش آموزان دختر دوره راهمایی و متوسطه و مقایسه آن با نگرش والدین آنها ورزش در نقاط شهرستان	۸۰-۷۹	ناروق وفایی بانه	کردستان	ناصر دلشاد منش	طرح	---
۴-۳-۱۴	بررسی نگرش دانش آموزان شهر اصفهان نسبت به مطالعه غیر درسی در سال تحصیلی ۸۳-۸۴	۸۴	جواد یارعلی	اصفهان	مهدی سبحانی نژاد	طرح	---
۴-۳-۱۵	مقایسه باورهای خودکارآمدی دانش آموزان پسر پایه دوم مقطع متوسطه شاخه های نظری و فنی و حرفه ای شهر تهران	۸۱	مجید کتوری	تهران	دکتر پنکجهه محسنی	طرح	---
۴-۳-۱۶	بررسی رابطه هدف های پیشرفت و هدف های اجتماعی با اجتناب از کمک طلبی در کلاس درس و رابطه آن با دبیرستان های شهر اهواز	--	سید اسماعیل هاشمی شیخ شبانی	اهواز	دکتر حسین شکر شکن	طرح	---
۴-۳-۱۷	رابطه بین باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خود تنظیمی با شادکامی در دانش آموزان دختر و پسر مراکز پیش دانشگاهی شهرستان کازرون	۸۵	تینا محقق زاده	کازرون	دکتر امین اله فاضل	پایان نامه	----
۴-۳-۱۸	بررسی رابطه عملکرد خانواده و مولفه های خودگردانی در دانش آموزان	۸۴	عظیم حیدری	ایلام	دکتر محمد جعفر جوادی	پایان نامه	۷ و ۱۴
۴-۳-۱۹	بررسی مقایسه میزان عزت نفس دانش آموزان پسر مدارس دولتی، نمونه مردمی و غیر انتفاعی سال دوم متوسطه منطقه ۸ تهران	۷۶-۷۷	جواد میرزا حسینی	تهران	دکتر غلامرضا گودرزی	پایان نامه	---
۴-۳-۲۰	بررسی وضعیت بهداشت روانی و عزت نفس دانش آموزان دوره متوسطه استان هرمزگان و عوامل تاثیر گذار بر آن	۸۵	موسی جاوید	هرمزگان	دکتر رضا برومند	طرح	---
۴-۳-۲۱	بررسی تاثیر میزان عزت نفس بر مشارکت جویی دختران سال سوم متوسطه شهر ارومیه	۸۳	امید بارانوروزی - افرا احمدی	آذر غربی	مرضیه عارفی	طرح	۱۳
۴-۳-۲۲	بررسی رابطه عزت نفس و حمایت اجتماعی با پیشرفت تحصیلی دانش آوزان سال دوم دبیرستان شهرتان ده شهر	۸۴	علی زینتی وند	ایلام	عزت اله نادری	پایان نامه	۸
۴-۳-۲۳	بررسی رابطه عزت نفس و راه های تقویت آن دانش	۸۳	کاظم آقا	یزد	دکتر حیدر	طرح	۱۴

		اسلامی		باقری		آموزان دوره متوسطه یزد	
---	طرح	عطاله حنیفی	کردستان	یحیی معروفی	۸۱	بررسی رابطه عزت نفس با مشارکت در فعالیت های اجتماعی فرهنگی در دانش آموزان دختر سال سوم متوسطه استان کردستان	۴-۳-۲۴
---	طرح	علی همتیار	گلستان	علی اکبر عمیدی	۸۰	بررسی مسایل اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی استان گلستان (بیگانگی، استفاده از وسایل ارتباط جمعی غیر مجاز، دوگانگی ارزش خانواده با دبیرستان، وضعیت دینداری)	۴-۳-۲۵
۸	پایان نامه	دکتر افسانه وارسته فر	تهران	حمید ژبان باقری	۸۳	بررسی میزان تاثیر پیشرفت تحصیلی بر ناهنجاری های اجتماعی دانش آموزان در مقطع راهنمایی تحصیلی شهرستان تهران	۴-۳-۲۶
---	طرح	دکتر عباس مسعود زاده	مازندران	دکتر نصرت اله نوروزی	۸۴	بررسی فراوانی و تنوع ناهنجاریهای رفتاری در دانش آموزان مدارس ابتدائی و راهنمایی استان مازندران	۴-۳-۲۷
----	طرح	احمد رضا مسعودی فر	خراسان	مجیدحیدری چرده	--	بررسی میزان و علل ناهنجاریهای اجتماعی دانش آموزان دوره راهنمایی شهرستان خراسان	۴-۳-۲۸
----	طرح	محمد رضا جهان عبدالحمید شاهی	----	محمدعلی سلطانیان	۸۳	بررسی مقایسه میزان انحراف اجتماعی دانش آموزان ورزشکار و غیر ورزشکار	۴-۳-۲۹
----	طرح	علی فیض اللهی عزیز هاشمی	ایلام	جیران پور نجف	۸۳	بررسی عوامل موثر بر قانون گریزی دانش آموزان مقطع متوسطه استان ایلام در سال تحصیلی ۸۱-۸۲	۴-۳-۳۰
----	طرح	---	سیستان وبلوچستان	دکتر نور محمد بخشانی	۸۴	بررسی رفتار پرخطر در دانش آموزان دبیرستان های سیستان و بلوچستان و عوامل مرتبط با آن	۴-۳-۳۱
----	طرح	سید مسعود زاهدی	فارس	حسین اکبری جلیل عزیزی	۸۳	بررسی میزان هویت ملی و بحران هویت ملی در ین دانش آموزان دبیرستان های شهر شیراز و عوامل مرتبط با آن	۴-۳-۳۲
----	پایان نامه	---	فارس	محمد رضا رزقی	۸۳	بررسی تاثیر انسجام و انعطاف پذیری خانواده بر شکل گیری هویت در نوجوانان	۴-۳-۳۳
----	پایان نامه	سید یعقوب موسوی	لرستان	اکرم حمیدیان	۸۵	هویت قومی و مشارکت مدنی	۴-۳-۳۴
----	طرح	عبد الرسول جمشیدیان	آپ اصفهان	معصومه خاشعی	۸۲	بررسی نظام ارزشی دانش آموزان دوره متوسطه شاهین شهر	۴-۳-۳۵

جدول ۴-۳-۳: نتایج و پیشنهادات تحقیقات مرتبط در زمینه نگرش ها و ارزش های مطلوب

پیشنهادات	نتایج	کد
•	•	۴-۳-۱
•	•	۴-۳-۲
•	•	۴-۳-۳
•	•	۴-۳-۵
•	•	۴-۳-۶
•	•	۴-۳-۷
•	•	۴-۳-۸
•	•	۴-۳-۹
	•	۴-۳-۱۰
•	•	۴-۳-۱۱
•	•	۴-۳-۱۲
•	•	۴-۳-۱۳
•	•	۴-۳-۱۴
•	•	۴-۳-۱۵
•	•	۴-۳-۱۶
•	•	۴-۳-۱۷
	•	۴-۳-۱۸
	•	۴-۳-۱۹
•	•	۴-۳-۲۰
•	•	۴-۳-۲۱
	•	۴-۳-۲۲
•	•	۴-۳-۲۳
•	•	۴-۳-۲۴
•	•	۴-۳-۲۵
•	•	۴-۳-۲۶
•	•	۴-۳-۲۷
•	•	۴-۳-۲۸
•	•	۴-۳-۲۹
•	•	۴-۳-۳۰
•	•	۴-۳-۳۱
•	•	۴-۳-۳۲
•	•	۴-۳-۳۳
•	•	
•	•	
•	•	
•	•	

